

Лекція 5.

Основні завдання вет.-сан. контролю при переміщенні тварин, птиці, кормів, харчових продуктів в межах держави і при експортно-імпорتنих операціях

Ветеринарно-санітарні вимоги до транспортування забійних тварин, заготівлі, перед забійного утримання

Забійних тварин слід транспортувати таким чином, щоб вони не зазнавали страждань, не отримували зайвого забруднення або стресу, мінімізувати поширення патогенних мікроорганізмів, виконувати принцип простежуваності щодо походження тварин.

Транспортні засоби, що використовуються для перевезення забійних тварин слід конструювати таким чином, щоб:

тварин можна було легко завантажувати та вивантажувати з мінімальним ризиком травмування;

тварини різних видів і тварини одного виду, які можуть нанести поранення один одному, повинні бути відокремлені впродовж транспортування;

забруднення тварин екскрементами, що знаходяться на підлозі, потрібно зводити до мінімуму шляхом використання ґрат на підлозі або аналогічних пристроїв;

забезпечити належну вентиляцію;

тварини, що перевозяться на нижньому поверсі (за наявності декількох ярусів) повинні бути захищені непроникною підлогою з вищого поверху, яку можна легко чистити та дезінфікувати.

Транспортні засоби, що використовуються для транспортування тварин до підприємства, повинні утримуватися в належному санітарному стані. Вони повинні чиститися та дезінфікуватися відразу ж після розвантаження тварин.

Транспортування забійних тварин має виконуватися таким чином, щоб забезпечувати надійну простежуваність руху тварин і продукції.

Державна ветеринарна та фітосанітарна служба повинна мати доступ до інформації щодо походження тварин, обробки та обстеження забійних тварин, перебування на м'ясокомбінаті (птахокомбінаті) для проведення належного ветеринарного контролю. Для оптимізації використання наявних даних є необхідними відповідні інформаційні системи.

У процесі обробки та під час передзабійного утримання тварин, слід вжити всіх необхідних заходів і забезпечити простежуваність інформації щодо забійних тварин та місця їхнього вирощування.

Якщо забійна тварина до її прибуття на підприємство або після проведення передзабійного, або післязабійного обстеження була визнана як така, що потребує спеціальної уваги, слід вжити всіх необхідних заходів для забезпечення чіткої простежуваності про походження такої тварини.

Належить запровадити ефективну інформаційну систему для забезпечення доведення інформації про забійних тварин, які надходять на потужність, до лікаря ветеринарної медицини, який проводить післязабійне обстеження, а також осіб, що займаються розбиранням туші, у разі формування спеціальних вимог до розбирання туші.

До забою тварини повинні отримувати належний відпочинок.

Хворих, підозрілих у захворюванні тварин, а також за наявності таких ознак, які впливають або можуть вплинути на придатність м'яса для споживання людиною, необхідно відокремлювати від інших тварин з метою їх карантинування.

Тварини, які були визначені як такі, що мають хворобу, яка не впливає на придатність м'яса для споживання людиною, слід ідентифікувати і відокремити їх від здорових з метою проведення більш детальної післязабійної експертизи.

Групи тварин, які під час передзабійного огляду були визнані здоровими і придатними для забою, але належать до різних вікових груп, систем вирощування, мають піддаватися забою та розбиратися в окремих партіях.

Будь-яка тварина, яка має забруднення зовнішніх покривів, перед наданням дозволу на прохід до приміщення забою має бути очищеною до рівня, необхідного для зменшення небезпеки забруднення м'яса, території, де відбувається забій та розбирання туш.

Усі тварини повинні піддаватися передзабійному обстеженню згідно Правил (2002) [49]. Уповноважений (офіційний) лікар ветеринарної медицини має бути кінцевою інстанцією у визначенні придатності для забою тварин, умов забою та виробництва свіжого м'яса.

Забійні та м'ясопереробні підприємства повинні розташовуватися у місцях, вільних від регулярних або періодичних повеней, небажаних запахів, диму, інших забруднювачів.

Територія на якій розташовується забійне або м'ясопереробне підприємство, повинна підтримуватися у стані, що забезпечує захист продукції від забруднення небезпечними агентами і повинна відповідати вимогам СанПиН 42-128-4690-88 [52], ДСТУ Б В.2.5-34:2007 [26].

Територія підприємства за своїм функціональним використанням повинна поділятися на наступні зони:

- господарську – із спорудами для зберігання палива, будівельних і підсобних матеріалів;

- базу передзабійного утримання худоби з карантинним відділенням, ізолятором і санітарною бойнею;

- виробничу, де розташовані споруди основного виробництва і ремонтно-механічні майстерні.

У самотійні зони виділяються: зона суворого режиму навколо артезіанської свердловини, запасних резервуарів для питної води, а також захисна зона навколо очисних споруд.

Територія підприємства має бути огорожена і утримуватися в чистоті. На ній не повинні накопичуватися відходи виробництва, сміття, що сприяє розмноженню гризунів, тарганів тощо. У теплий період року перед прибиранням (за необхідністю) територію і зелені насадження поливають водою. Взимку проїжджу частину території і пішохідні доріжки систематично очищують від снігу й льоду. Прибирання території підприємства проводиться щоденно.

Для збирання сміття, відходів виробництва використовують металеві контейнери (баки) з кришками, які встановлюють на асфальтовані майданчики. Площа майданчика має бути у 3 рази більшою від площі контейнера, з 3-х боків огорожена бетонною або цегляною стіною, заввишки 1,5 м. Сміттєзбірники віддаляють від виробничих і складських приміщень на відстань не менше 30 м.

Санітарні вимоги до технологічних процесів

Санітарні вимоги до технологічних процесів: забою, первинної переробки туш різних видів тварин і птиці Санітарно-гігієнічні вимоги до технологічної переробки субпродуктів. Санітарно-гігієнічні вимоги до технологічної переробки крові, ендокринно-ферментної сировини.

Технологічні процеси організовують таким чином, щоб мінімізувати будь-яке забруднення м'яса, виключалися перетинання потоків й контакти сирих і готових продуктів та забезпечувався випуск безпечних та якісних продуктів.

Сировина і допоміжні матеріали, що надходять для переробки, повинні піддаватися вхідному контролю із дотриманням вимог ГОСТ 24297-87 [21], Правил передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів (2002) [49]. Контролювати сировину та готову продукцію за показниками якості та безпечності відповідно до вимог відповідного ДСТУ та СанПиН 5061-89 [54], ДСанПиН 8.8.1.2.3.4-000-2001 [24], а за вмістом залишкових кількостей радіонуклідів – згідно вимог Державних гігієнічних нормативів “Допустимі рівні вмісту радіонуклідів Cs¹³⁷ та Sr⁹⁰ у продуктах харчування та питній воді” [22].

Сировину і допоміжні матеріали, що надходять у цехи на переробку, вивантажують, зберігають і готують до виробництва в умовах, що включають їх забруднення. Звільнену упаковку негайно видаляють із виробничого приміщення.

Підвісні шляхи повинні виключати можливість контакту м'ясних туш із підлогою, стінами, технологічним устаткуванням.

На ділянках знекровлення, зачищення і миття туш влаштовують жолоби (металеві, бетонні, облицьовані плиткою тощо) з нахилом для стоку рідини до трапів.

Спуски, візки, пересувні баки й інші транспортні пристрої для передачі харчової сировини (жиросировини, кишкових комплектів, харчової крові, субпродуктів тощо) повинні бути окремими для кожного виду сировини і доступними для санітарної обробки.

Ділянка збору харчової крові повинна бути оснащена пристроями для миття і дезінфекції порожнистих ножів зі шлангами, фляг та іншого інвентарю й устаткування для збору та первинної обробки крові.

Неїстівні продукти тваринного походження збирають у спеціальну тару або в пересувні баки, пофарбовані у колір, який відрізняється від кольору іншого устаткування і має напис про їх призначення.

Для збору неїстівних продуктів тваринного походження (туш і органів, забракованих під час ветеринарно-санітарної експертизи) обладнують окремі спуски або спеціально пофарбовану у розпізнавальні кольори чи роздільно марковану пересувну тару, що закривається.

Звільнення шлунків і передшлунків забійних тварин від вмісту, а також шламування шкур проводять на спеціально виділених ділянках цеху первинної переробки худоби, відділених перегородкою, висотою 2,8 м і віддалених від місця просування туш на відстань не менше 3 м або в окремих приміщеннях.

Робочі місця спеціалістів ветеринарної медицини в цеху первинної переробки худоби мають бути достатньо забезпечені природним, штучним або комбінованим освітленням і повністю освітлювати досліджуваний об'єкт та робоче місце. Вони повинні бути зручними для огляду туш і органів та оснащені відповідно до вимог «Правил передзабійного

ветеринарного огляду забійних тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів» (2002) [49], а також Інструкції щодо діагностики, профілактики та боротьби з губчастоподібною енцефалопатією великої рогатої худоби [40]. На робочих місцях (точках ветсанекспертизи) лікарів ветеринарної медицини повинна бути можливість термінового призупинення роботи конвейєра за допомогою кнопки "Стоп" за підозри на особливо небезпечні захворювання забійних тварин. Місця мають бути обладнані засобами для миття, дезінфекції рук та інструментів, а також для відбору проб на дослідження, їх пакування і маркування.

Для охолодження і заморожування у холодильник направляють тільки оброблені субпродукти.

У кишковому цеху устаткування і робочі місця для обробки кишок, а також відводи каналізаційних вод розміщують таким чином, щоб виключалося забруднення цеху вмістом кишок і водами від їх промивання. Вміст кишок видаляють через люки, сполучені з каналізацією. До робочих місць у кишковому цеху підводять холодну і гарячу воду, а для сортування (продування) кишок забезпечують подачу повітря під тиском. Робочі місця на мокрих процесах обробки кишок забезпечують дерев'яними решітками під ноги робітників.

Подрібнення й обпилювання кісток, призначених для витоплювання жиру, проводять в окремому приміщенні жирового цеху.

Вироби із субпродуктів і крові, як правило, виготовляють у відокремленому приміщенні. Розморожування, сортування і промивання субпродуктів, що використовуються у ковбасному виробництві, проводять у камері розморожування холодильника, а за її відсутності – в окремому приміщенні ковбасного цеху.

Забороняється знезараження неїстівних продуктів тваринного походження проварюванням у виробничих приміщеннях ковбасних, кулінарних та консервних цехів. З цією метою у відокремленому від інших цехів приміщенні обладнують відділення з виготовлення м'ясних хлібів, оснащене електричними або газовими печами. Під час експлуатації цього відділення не допускається контакт сирих неїстівних продуктів тваринного походження з готовою продукцією.

Не допускається подача палива (тирса, дрова) у термічне відділення ковбасного цеху через виробничі приміщення.

Тару для пакування готової продукції ковбасних, кулінарних та інших цехів подають через коридори або експедицію, виключаючи виробничі приміщення. Не допускається зберігання тари у харчових цехах.

Сипучу харчову сировину (борошно, сухе молоко, крохмаль, казеїнат натрію, сіль, прянощі тощо) зберігають ізольовано від виробничих приміщень. Сіль пропускають через магнітоуловлювач. Для фасування прянощів повинно бути відособлене приміщення, оснащене механічною вентиляцією.

М'ясний і субпродуктовий фарш для пиріжків і пельменів готують у спеціальних приміщеннях або у відповідних відділах ковбасного цеху. Замішування тіста, формування пиріжків, смаження і випічку їх допускають в одному приміщенні за умови застосування для смаження та випічки газових і електричних апаратів.

Установка швидкоморозильних шаф для заморожування пельменів допускається у приміщенні, де проводять їх розфасовування й пакування. Допускається зберігання розфасованих і упакованих пельменів разом,

іншими замороженими харчовими продуктами у загальних камерах холодильника.

Під час виробництва консервів дотримуються вимог Інструкції про порядок санітарно-технічного контролю консервів на виробничих підприємствах, оптових базах, у роздрібній торгівлі і на підприємствах громадського харчування [39].

Харчову кров передають до місць переробки в умовах, що виключають її забруднення, а продукти з неї упаковують і зберігають у приміщеннях, ізольованих від технічного альбуміну й інших нехарчових продуктів. Сушарки харчового альбуміну повинні мати власні вентиляційні пристрої. Приточне повітря, що подається у сушарку, попередньо очищають за допомогою фільтру.

Для виготовлення медичних препаратів виділяють окремі виробничі приміщення. Тару для медичних препаратів миють і стерилізують у спеціально виділеній мийній.

За відсутності на потужності санітарної бойні, у шкуроконсервному цеху виділяють місце для дезінфекції і посолу шкур хворих тварин, забитих у загальному забійному цеху наприкінці зміни.

Виробництво кормових та технічних продуктів повинно бути ізольоване від харчових цехів і мати відособлене сировинне відділення із самостійними побутовими приміщеннями за типом санпропускника з виходом із них у це відділення.

Персонал, зайнятий на виконанні виробничих операцій у сировинному відділенні цеху сухих кормів, не повинен бути задіяним на будь-яких інших роботах цеху.

У сировинному відділенні обладнують мийну для миття і дезінфекції тари, інвентарю й транспортних засобів, які використовуються під час доставки у цех неїстівних продуктів тваринного походження. Повернення в інші цехи інвентарю і транспортних засобів дозволяється тільки після їх ретельного миття та дезінфекції.

Видачу продукції цеху кормових і технічних продуктів проводять через самостійну експедицію, відособлену від експедиції харчових продуктів.

Зберігання кормового борошна розсипом на підлозі забороняється.

На підприємствах, що не мають цехів (ділянок) з виробництва сухих тваринних кормів, консервовану нехарчову білкову сировину, надалі до відправки її для переробки на інші підприємства (де є цехи сухих кормів), зберігають у закритих ємностях.

Усі операції з виготовлення продукції, у тому числі пакування і зберігання, повинні проводитись у відповідних умовах, що забезпечують безпечність та якість продукції.

Продукція, що визнана непридатною для споживання в їжу, повинна бути знезаражена перед розміщенням її на тимчасове зберігання чи транспортування таким чином, щоб було неможливим її використання як продукту харчування. Така продукція повинна бути маркована "неїстівні продукти тваринного походження". Для зберігання такої продукції повинні бути виділені окремі приміщення. Вона переробляється відповідно до "Правил передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів" (2002) [49] та інших нормативно-правових актів. Продукція, сировина, інші інгредієнти, що визнані недоброякісними, повинні знищуватися безпечним для довкілля методом.

Маркування продукції повинно відповідати вимогам, що зазначені в Законі України "Про безпечність та якість харчових продуктів" [32]. Під час маркування також необхідно зазначити умови зберігання: "зберігати в охолодженому стані", "зберігати в замороженому стані" тощо.

У разі використання льоду під час виробництва м'ясопродуктів, його слід готувати тільки із питної води. Використання нітриту натрію в технологічних процесах підлягає суворому контролю. Він повинен зберігатися під замком, робочі розчини повинні готуватися щодня спеціально навченим працівником, а їх приготування реєструватись у спеціальному журналі. Для використання в технологічних процесах нітрит натрію видається тільки у вигляді розчину. При використанні сухих сумішей нітриту натрію з кухонною сіллю, прянощами, цукром тощо, необхідний дозвіл МОЗ України. Залишки розчину нітриту натрію слід зливати в каналізацію в кінці зміни.

Правила перевезення тварин, птиці та інших вантажів, які підлягають державному ветеринарно-санітарному контролю

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Міністерства інфраструктури України
від 8 червня 2011 року N 138

1. Загальні положення

1.1. Тварини, птиця, харчові сирі тваринні продукти, сировина тваринного походження, біологічні, хіміко-фармацевтичні препарати, фураж та інші вантажі, зазначені в додатках 1 та 2, перевозяться залізницею всіма видами відправок (уключаючи ручну поклажу) з дозволу та під контролем спеціалістів структурних підрозділів державного ветеринарно-санітарного контролю на державному кордоні та транспорті Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України (далі - держветсанконтроль).

Перевезення продуктів, харчової сировини тваринного походження, бджіл, а також призначених для розведення та акліматизації раків, живої риби, рибопосадкового матеріалу (мальків), заплідненої та в ембріональній стадії ікри рибної та інших вантажів, що потребують дотримання певного температурного режиму, провадиться в порядку, передбаченому Правилами перевезення швидкокопсувних вантажів.

При загрозі ввезення збудників інфекційних хвороб тварин або можливості їх розповсюдження Державний департамент ветеринарної медицини може встановлювати особливі умови перевезення вантажів, які підлягають державному ветеринарному контролю, або в установленому порядку забороняти їх перевезення.

Перевезення вантажів, які підлягають державному ветеринарно-санітарному контролю, здійснюються:

у межах району - за ветеринарними документами, виданими регіональною службою держветсанконтролю в особі головного державного інспектора ветеринарної медицини цього району;

у межах України, областей та Автономної Республіки Крим - з дозволу управлінь ветеринарної медицини держадміністрацій Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та під контролем регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю на державному кордоні та транспорті;

при ввезенні в Україну з-за кордону - за узгодженням з регіональними службами державного ветеринарно-санітарного контролю, а також з Державним департаментом ветеринарної медицини;

при вивезенні за кордон - за узгодженням з управліннями ветеринарної медицини держадміністрацій Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, а також з Державним департаментом ветеринарної медицини при вивезенні живих тварин усіх видів, птиці та племінного матеріалу. Вивезення провадиться під контролем регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю на державному кордоні та транспорті.

1.2. На всі вантажі, які підлягають державному ветеринарно-санітарному контролю, відправник повинен пред'явити станції відправлення на кожний вагон (контейнер) або дрібну відправку ветеринарний документ, виданий за місцем виходу вантажу відповідно до Порядку видачі ветеринарних документів, затвердженого наказом Державного комітету ветеринарної медицини України від 13.04.2009 N 85, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.06.2009 за N 519/16535.

Оригінал ветеринарного документа додається до накладної в паперовому вигляді, у графі 9 "Документи, що додані відправником" якої вказуються номер та дата його видачі.

У разі оформлення перевізного документа в електронному вигляді (із накладенням електронного цифрового підпису) копія ветеринарного документа (виготовлена за допомогою сканера тощо) додається в електронному вигляді. При цьому оригінал ветеринарного документа направляється відправником безпосередньо одержувачу.

Дублікати ветеринарних документів видають провіднику, який супроводжує тварин, птицю (форма N 1), або кладуть разом з вантажем у вагон (форма N 2).

(пункт 1.2 у редакції наказу Міністерства інфраструктури України від 08.06.2011 р. N 138)

1.3. Ветеринарні свідоцтва форми N 1 дійсні для пред'явлення на станцію навантаження протягом трьох днів з дня їх видачі, а форм N 2, 3 - протягом п'яти днів. Якщо термін ветеринарного свідоцтва закінчився, питання про можливість перевезення вантажу вирішується держветсанконтролем.

Ветеринарні свідоцтва та сертифікати, заповнені чорнилом різного кольору або неоднаковими шрифтами і почерками (крім підпису), з виправленнями та неясними печатками, у яких відомості про найменування, кількість місць та масу вантажу не збігаються з фактично пред'явленим вантажем, відсутні передбачені їх формою відомості, а також без печатки та підпису, без зазначення дати видачі, повного найменування посади, прізвища та ініціалів спеціалістів, що підписали або завізували документ, а також ксерокопії ветеринарних документів, у тому числі завірені, вважаються недійсними. Вантаж до перевезення за такими свідоцтвами та сертифікатами не приймається.

Завантаження вантажів, які підлягають ветеринарному контролю, без ветеринарного свідоцтва не дозволяється. Недійсне ветеринарно-санітарне свідоцтво вилучається спеціалістом держветсанконтролю. Про затримку вантажу лікар ветеринарної медицини держветсанконтролю складає акт та повідомляє регіональну службу держветсанконтролю.

1.4. Начальник станції повинен повідомити держветсанконтроль про завантаження вантажів, які підлягають ветеринарно-санітарному контролю, за 12 годин до його початку, а про завантаження тварин та птиці - за 24 години.

Вантажі, які підлягають ветеринарно-санітарному контролю, приймаються до перевезення тільки до тієї станції та на адресу того одержувача, які зазначені у ветеринарному свідоцтві. Змінювати станцію призначення та одержувача допускається у виняткових випадках і тільки з дозволу держветсанконтролю.

Переадресування імпортованих вантажів тваринного походження провадиться лише в межах України з дозволу Державного департаменту ветеринарної медицини. Переадресовані вантажі повинні супроводжуватися ветеринарними свідоцтвами, у яких робиться відмітка про дозвіл Державного департаменту ветеринарної медицини на переадресування.

1.5. Станції відправлення та призначення вантажу проставляють на ветеринарному свідоцтві календарні штампелі, що означає його недійсність для повторного використання.

1.6. На зворотному боці ветеринарного свідоцтва працівники держветсанконтролю проставляють відмітки про ветеринарний огляд вантажів при завантаженні, під час перевезення та на місці призначення, затверджують їх своїм підписом та печаткою, указуючи дату огляду. Ветеринарний огляд на станції відправлення провадиться до та під час завантаження у вагон, а на станції призначення - під час вивантаження.

Ветеринарний лікар держветсанконтролю має право вимагати від відправника вибіркового розпаковування тари з вантажем (до 10 %). У разі невідповідності вантажу ветеринарним вимогам забороняє його перевезення згідно з частиною четвертою статті 13 Закону України "Про ветеринарну медицину".

1.7. Огляд вантажів спеціалістом держветсанконтролю може провадитись під час перевезення та в пунктах перевалки на інші види транспорту. На вимогу держветсанконтролю станції надають ветеринарні свідоцтва, перевізні документи на вантажі, які підлягають ветеринарно-санітарному контролю, та інформацію, пов'язану з проведенням ветеринарно-санітарного контролю при перевезенні цих вантажів.

У разі виявлення вантажів, які підлягають ветеринарно-санітарному контролю, без ветеринарних свідоцтв, з фальсифікованими ветеринарними свідоцтвами або з іншими порушеннями вимог Порядку пропуску вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, через державний кордон України, затвердженого наказом

Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 27.12.99 N 49 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.01.2000 за N 9/4230 (далі - Порядок пропуску вантажів), уживаються заходи відповідно до вимог цього Порядку.

1.8. Утрата під час перевезення ветеринарного свідоцтва на дрібні та вагонні відправки оформляється актом загальної форми, а вантажі затримуються на вимогу держветсанконтролю на станції виявлення до з'ясування можливості їх подальшого транспортування і видачі одержувачу.

1.9. На обґрунтовану вимогу держветсанконтролю для проведення заходів, пов'язаних з ветеринарно-санітарним контролем, вантаж може бути затримано на станції. Про затримку вантажу представник держветсанконтролю складає акт за участю працівника станції із зазначенням причин затримки та заходів щодо їх усунення. Копія акта додається до перевізних документів, у яких про це робиться відповідна відмітка.

2. Перевезення тварин та птиці

2.1. Перевезення тварин та птиці здійснюється вагонними відправками, завантаження їх у вагони провадиться на станціях, обладнаних спеціальними платформами. Як виняток допускається завантаження тварин з платформ загального користування, з майданчиків або автотранспортної техніки за наявності спеціальних перекидних містків або трапів.

Вивантаження тварин та птиці провадиться засобами одержувача на всіх станціях, відкритих для приймання та видачі вантажів.

Дрібними відправками тварини та птиця не перевозяться.

2.2. Тварини та птиця перевозяться у спеціалізованих вагонах, а в разі відсутності цих вагонів - в обладнаних для таких перевезень критих вагонах. Усе обладнання та пристрої, необхідні для перевезення тварин та птиці, надаються відправником.

Спеціалізовані вагони парку залізниці для перевезення тварин передаються м'ясокомбінатам та іншим організаціям на умовах тимчасового користування за договорами оренди.

Передача та повернення спеціалізованих вагонів повинні оформлятися приймально-здавальним актом, який додається до договору, з обов'язковим зазначенням у ньому технічного стану спеціального обладнання кожного вагона. Організації, які користуються цими вагонами, несуть відповідальність за збереження спеціального обладнання у порядку, установленому Статутом залізниць та договором.

На переданих для тимчасового користування вагонах орендарем з двох сторін наноситься трафарет з найменуванням організації-орендаря, станції та залізниці приписки вагона.

Перевезення тварин у спеціалізованих вагонах, як правило, повинно здійснюватися маршрутами або групами вагонів. Напрямки перевезення цих вагонів узгоджуються при оформленні договорів, ураховуючи розташування пунктів водопою тварин на залізницях (додаток 3).

Кожна група спеціалізованих вагонів повинна супроводжуватися провідниками організації, яка користується ними.

Порожні спеціалізовані вагони, які перебувають у тимчасовому користуванні (оренді), направляються в пункти завантаження за повними перевізними документами.

У періоди скорочення обсягів перевезення тварин, а також при перевезенні порожніх спеціалізованих вагонів у пункти завантаження організаціям-орендарям дозволяється завантаження їх фуражем та іншими вантажами за умови, якщо вони не спричинять пошкодження внутрішнього обладнання та погіршення санітарного стану вагону. Перелік таких вантажів устанавлюється договором.

За перевезення тварин у спеціалізованих вагонах, пробіг цих вагонів у порожньому стані (після вивантаження або для навантаження) та за проїзд провідників стягуються платежі в порядку та розмірах, установлених Тарифним керівництвом N 1, затвердженим наказом Мінтрансу від 15.11.99 N 551 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.12.99 за N 828/4121.

Очищення, промивка та дезінфекція спеціалізованих вагонів здійснюються залізницями на встановлених станціях із стягненням вартості ветеринарно-санітарної обробки цих вагонів з одержувачів на загальних підставах за ставками, затвердженими начальниками залізниць відповідно до статті 60 Статуту залізниць.

У періоди скорочення обсягів перевезень забійних тварин у разі відсутності в організації-орендаря колій для відстою вагонів залізниці за договором надають місця відстою на станціях приписки або найближчих до них станціях. Відповідальність за збереження внутрішнього обладнання вагонів під час їх відстою покладається на організацію-орендаря.

2.3. Птиця перевозиться у клітках із суцільним щільним дном, які розташовуються у вагонах в один або декілька ярусів.

2.4. Для завантаження тварин та птиці повинні подаватися промиті, сухі, чисті, без сторонніх запахів вагони (1 категорія), а для завантаження племінних тварин - крім того, продезінфіковані (2 категорія).

Придатність вагонів для перевезення тварин та птиці визначається спеціалістом структурних підрозділів регіональної служби держветсанконтролю.

Завантаження тварин у вагони, звільнені після перевезення отрутохімікатів та мінеральних добрив, без відповідної обробки не дозволяється.

2.5. Тварини та птиця доставляються на станцію завантаження до терміну, призначеного начальником станції, і до завантаження у вагони оглядаються спеціалістами держветсанконтролю. Огляд тварин та птиці спеціалістом держветсанконтролю провадиться лише вдень. Для завантаження тварин та птиці в нічний час фронти завантаження повинні мати достатнє освітлення. Для проведення огляду відправник повинен надати необхідну кількість працівників.

Про дозвіл на відправлення тварин та птиці спеціалістом держветсанконтролю робиться відмітка у ветеринарному свідоцтві, а в разі заборони складається акт з вилученням ветеринарного свідоцтва та його дубліката і з повідомленням про це начальника станції. У разі заборони завантаження відправник повинен не пізніше ніж за дві години з моменту введення заборони забрати з території станції не прийнятих до перевезення тварин та птицю.

Завантаження тварин та птиці дозволяється лише в присутності та під контролем спеціаліста держветсанконтролю.

При виявленні хворих або підозрілих на захворювання тварин та птиці держветсанконтролем та відправником щодо них уживаються заходи згідно з діючими ветеринарно-санітарними правилами й інструкціями Державного департаменту ветеринарної медицини.

2.6. Завантаження тварин у криті та спеціалізовані для перевезення тварин вагони провадиться у кількості:

велика рогата худоба - від 16 до 24 голів у залежності від віку, розмірів та маси. Після розміщення вказаної кількості тварин у вагоні повинен залишатися вільний простір, достатній для того, щоб розмістилася ще одна тварина;

молодняк великої рогатої худоби - від 24 до 28 голів;

телята - від 36 до 50 голів в залежності від віку;

вівці та кози - від 80 до 100 голів;

свині: вагою до 80 кг - від 50 до 60 голів;

80 - 100 кг - від 44 до 50 голів;

100 - 150 кг - від 28 до 44 голів;

понад 150 кг - від 20 до 28 голів;

коні - не більше 14 голів, а при перевезенні племінних коней за племінними свідоцтвами кінних заводів - не більше 12 голів.

Норми завантаження племінних високопродуктивних тварин визначаються відправником за узгодженням з держветсанконтролем. Про завантаження тварин складається акт.

2.7. Коні у вагонах розміщуються паралельно поздовжній осі вагона головами до міждверного простору. У кожній половині вагона коні розміщуються у два ряди. Для проходу провідника в середніх рядах устанавлюється на одного коня менше, ніж у крайніх.

Для перевезення коней криті вагони обладнуються відправником:

чотирма поперечними дошками - конов'язями;

двома дошками - дверними закладками;

двома поздовжніми та чотирма поперечними фуражними дошками.

Дозволяється перевозити тільки розкутих коней.

2.8. Велика рогата худоба розміщується впоперек або вздовж вагона (крім спеціалізованих для перевезення тварин).

При поперечному способі перед завантаженням до незнімних дощок поздовжніх стін вагона прикріплюються шурупами залізні кільця або скоби, з розрахунку одне кільце на 1 - 2 тварини. Біля торцевих стін вагона настиляються полиці з двох дощок, які кладуться на незнімні дошки поперек вагона впритул до торцевої стіни. Після завантаження великої рогатої худоби в дверних отворах встановлюються решітки.

При поздовжньому способі розміщення великої рогатої худоби вагони обладнуються як для перевезення коней, але замість дверних дощок-закладок у дверних отворах устанавлюються решітки.

Завантаження та розміщення великої рогатої худоби в спеціалізованих вагонах провадиться тільки поперечним способом.

Вівці, кози, телята, свині та молодняк великої рогатої худоби завантажуються у вагони без прив'язу.

2.9. Перевезення в одному вагоні разом биків та корів, баранів та овець, кнурів та свиноматок, а також тварин або птиці різних видів не допускається.

У разі неможливості роздільного завантаження в окремі вагони тварин та птиці різного виду та статі їх перевезення в одному вагоні допускається за умови гарантованого розділення їх один від одного надійними перегородками.

Не допускається завантаження свиней у зимовий період при зовнішній температурі повітря нижче -25°C , а в літній період - великих свиней вагою більше 100 кг при температурі $+25^{\circ}\text{C}$ і вище.

2.10. Дрібні тварини перевозяться в клітках та ящиках, які розміщуються у вагоні в кілька ярусів. Відстань між верхньою кліткою або ящиком та стелею повинна бути не менше 20 см. Ящики та клітки встановлюються біля поздовжніх стін вагона з проходом для догляду за тваринами та вентиляції. Клітки та ящики повинні мати щільне дно та надійно закріплюватися після завантаження.

2.11. Перевезення диких тварин та звірів вагонними відправками здійснюється за умовами, устанавленими в кожному окремому випадку залізницею, держветсанконтролем та відправником. Хутрові звірі в залежності від їх виду перевозяться у металевих або міцних дерев'яних клітках з металевими решітчастими дверима. Двері кліток повинні мати міцні запори, які унеможливають самовідкривання, та замикатися на замки.

2.12. Відправник повинен забезпечити тварин та птицю доброякісними кормами та підстилкою на весь час перевезення, виходячи з добової норми, терміну доставки та необхідності дводобового запасу. Якість і придатність кормів обов'язково підтверджується ветеринарним свідоцтвом форми N 2. Свідоцтво додається до накладної, дублікат свідоцтва видається провіднику, який супроводжуватиме тварин або птицю, а корінець залишається у службі державної ветеринарної медицини, яка видала свідоцтво.

Увезення кормів із-за кордону з партією тварин, що імпортується, допускається за наявності на корми ветеринарного сертифіката, а при їх вивезенні з партією тварин за кордон лікар пункту держветсанконтролю виписує на корми ветеринарний сертифікат відповідної форми. Відправлення вагонів з тваринами та птицею з кормами без ветеринарного сертифіката забороняється.

У зимовий період при зовнішній температурі повітря в пункті відправлення -15°C і нижче застосування сирого жому, барди та силосу для корму не допускається.

2.13. Корм та підстилка перевозяться у вагонах разом з тваринами та звірами і завантажуються на фуражні полиці або в міждверний простір вагона. Зерновий фураж (овес, борошно, висівки, комбікорм) перевозиться у мішках, а сіно та солома - у запресованих тюках.

Для перевезення кормів (фуражу) та підстилки на вимогу відправника в рахунок його договору (плану) можуть надаватися окремі вагони.

2.14. Тварини та птиця перевозяться тільки великою швидкістю.

2.15. Провідники розміщуються у вагонах з тваринами і птицею і повинні виконувати обов'язки, передбачені Правилами перевезень вантажів у супроводі провідників відправників (одержувачів), затвердженими наказом Міністерства транспорту України від 21.11.2000 N 644 та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 24.11.2000 за N 868/5089.

Окремі вагони для провідників надаються за заявкою відправника в рахунок його плану.

Працівники станцій повинні попереджувати провідників вагонів з тваринами про початок маневрової роботи.

2.16. У літній період тварин необхідно вдосталь напувати водою не менше ніж два рази на добу, а в зимовий період - не менше одного разу.

На станціях, зазначених у додатку 3, залізниці повинні забезпечувати провідникам воду для напування тварин, мати необхідний інвентар (шланги) та надавати допомогу при напуванні тварин.

Корита для напування тварин надає відправник.

Про проведені напування тварин або про відмову провідника від напування станції повинні робити відмітки в дорожньому журналі провідника.

2.17. Поїзди з вагонами, завантаженими тваринами та птицею, на пунктах водопою повинні прийматися на колії, обладнані водопостачальними колонками або іншими пристроями для напування тварин. У разі неможливості приймання на колії, передбачені для водопою, начальник станції повинен забезпечити подачу цих вагонів на колії з водопостачальними пристроями.

Про відправлення вагонів станція водопою повідомляє наступну станцію, де буде провадитися напування тварин.

У разі непередбаченої затримки вагонів з тваринами на станції, не обладнаній водопостачальними пристроями, начальник станції вживає заходів щодо забезпечення своєчасного водопою тварин.

2.18. Очищення вагонів від гною під час перевезення здійснюється провідниками тільки на станціях, визначених начальником залізниці за узгодженням з держветсанконтролем.

Начальник станції повинен забезпечити подачу вагонів з тваринами на колії, де може здійснюватися очищення вагонів.

У разі виявлення хворих тварин, а також при перевезенні тварин на особливих умовах, очищення вагонів від гною забороняється.

2.19. Про захворювання тварин або про те, що вони не приймають корм та воду, провідник повинен звернутися у письмовій формі до начальника станції про негайне повідомлення пункту держветсанконтролю, який обслуговує станцію.

2.20. У разі виявлення у вагоні хворих, слабких, полеглих та загиблих тварин або птиці підрозділ держветсанконтролю здійснює заходи згідно з ветеринарно-санітарними правилами та інструкціями Державного департаменту ветеринарної медицини.

Зняття трупів, хворих, слабких чи полеглих тварин або птиці, а також їх затримка та передача до карантину здійснюються залізницею на письмову вимогу держветсанконтролю. Вилучення з території станції трупів тварин або птиці здійснюється спеціальним транспортом під наглядом працівників держветсанконтролю. Про всі випадки зняття тварин та птиці або їх трупів з вагонів складається акт загальної форми,

який разом із письмовою вимогою органу держветсанконтролю додається до перевізних документів. У графі накладної "Відмітки залізниці" станція робить відмітку про складання акта і про фактичні витрати залізниці на виконання робіт із хворими тваринами. На станції призначення (прикордонній або перевалки) ці витрати стягуються з одержувача (експедитора). Перелік станцій, на яких можуть зніматися трупи тварин, установлюється начальником залізниці за узгодженням з відповідним органом держветсанконтролю. Такі станції обов'язково повинні мати необхідні приміщення для тимчасового зберігання трупів тварин.

2.21. У разі несправності вагонів з тваринами та птицею станції вживають заходів до негайного ремонту та відправлення їх, по змозі, найближчим поїздом. Перевантаження птиці та тварин в інший вагон допускається, тільки коли несправний вагон відремонтувати неможливо. Про це станція повинна повідомити орган держветсанконтролю.

2.22. Про прибуття вагонів з тваринами та птицею під вивантаження станція призначення повідомляє одержувача та орган держветсанконтролю. Тварини та птиця приймаються одержувачем та вивозяться з території станції не пізніше 12 годин з моменту подачі вагонів для вивантаження.

2.23. Представник органу держветсанконтролю повинен оглянути тварин та птицю протягом 6 годин з моменту прибуття вагонів на станцію призначення. У разі відсутності на станції призначення пункту держветсанконтролю спеціалісти держветсанконтролю доставляються транспортом одержувача.

2.24. Вагони після вивантаження тварин та птиці направляються на санітарну обробку відповідно до вимог працівників держветсанконтролю.

Після вивантаження тварин та птиці одержувач повинен усі залишки гною та підстилки зібрати та скласти в міждверному просторі вагонів (крім вагонів, які надалі оброблятимуться за III категорією). З дозволу держветсанконтролю підгортання гною у вагонах, які надалі оброблятимуться за II категорією, може не провадитися.

2.25. У разі оголошення карантину залізниця встановлює згідно із статтею 29 Статуту залізниць та ветеринарним законодавством тимчасові обмеження або припиняє завантаження тварин та птиці.

Вагони з тваринами та птицею, які прибули на станцію, де оголошено карантин, переадресовуються для вивантаження на інші станції на вимогу одержувача та з дозволу органу держветсанконтролю.

Переадресування тварин та птиці в усіх випадках узгоджується з органом держветсанконтролю.

2.26. Увезення з-за кордону або вивезення за кордон тварин та птиці здійснюється тільки через ті залізничні станції, на яких є пункти держветсанконтролю, з дотриманням ветеринарно-санітарних умов. Тварини та птиця, що імпортуються, повинні супроводжуватися оригіналами ветеринарних сертифікатів, виданих державною ветеринарною службою країни-експортера мовами країни-імпортера і країни-експортера.

На тварин та птицю, що експортуються, пункт держветсанконтролю за місцем митного оформлення вантажу видає ветеринарний сертифікат відповідної форми.

2.27. Тварини та птиця, які імпортуються або експортуються, оглядаються лікарем ветеринарної медицини пункту держветсанконтролю. Про прибуття тварин або птиці начальник станції повинен своєчасно повідомити пункт держветсанконтролю.

На оглянутих тварин та птицю, що експортуються в треті країни (крім країн СНД), пункт держветсанконтролю за місцем митного оформлення вантажу відповідно до Правил видачі ветеринарних документів на вантажі, що підлягають обов'язковому ветеринарному контролю, затверджених наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 07.08.97 N 27, зареєстрованих у Мін'юсті 20.08.97 за N 326/2130, замість ветеринарного свідоцтва форми N 1 видає ветеринарний сертифікат установленої форми, завіреним номерною печаткою і особистим підписом працівника

держветсанконтролю та з відміткою "Експорт дозволено". Відправлення вагонів з тваринами та птицею без ветеринарного сертифіката забороняється.

На супровідних документах на тварин та птицю, які ввозяться з третіх країн, після проведення державного ветеринарно-санітарного контролю лікар ветеринарної медицини пункту держветсанконтролю ставить штамп "Вивантаження та митне оформлення під прикордонним держветсанконтролем" та номерну гербову печатку і підпис. Після цього транспортний засіб з тваринами та птицею може рухатись територією України до місця призначення. У місці призначення митне оформлення провадиться за наявності ветеринарних свідоцтв форми N 1, які видаються спеціалістами структурних підрозділів регіональної служби держветсанконтролю на підставі ветеринарних сертифікатів країни-експортера та після проведення відповідного ветеринарного огляду.

На тварини та птицю, що ввозяться з країн СНД, після проведення ветеринарного контролю на супровідних документах і "Ветеринарних свідетельствах" лікар ветеринарної медицини пункту держветсанконтролю ставить штамп "Вивантаження та митне оформлення під прикордонним держветсанконтролем" та номерну гербову печатку і підпис. На станції призначення митне оформлення вантажу провадиться за наявності відповідних "Ветеринарних свідетельств".

На тварини і птицю, що експортуються до країн СНД, лікар пункту держветсанконтролю за місцем відправлення вантажу оформляє відповідні "Ветеринарні свідетельства". На прикордонній станції лікар прикордонного пункту держветсанконтролю після огляду тварин (птиці) і перевірки супровідних документів проставляє на них штамп "Вивіз дозволено" та номерну гербову печатку і підпис.

2.28. Огляд держветсанконтролем тварин та птиці та видача ветеринарних документів повинні здійснюватися у межах термінів, установлених для митного огляду. У разі затримки вантажу понад цей термін, зумовленої необхідністю проведення ветеринарних заходів (карантин, щеплення тощо), пунктом держветсанконтролю складається акт, який додається до перевізних документів. Про строк і причину затримки робиться відмітка в перевізних документах.

2.29. Про кожний випадок виявлення хворих або підозрілих на захворювання заразними хворобами тварин та птиці, невідповідності даних, указаних у ветеринарних свідоцтвах, або їх відсутності ветеринарним лікарем пункту держветсанконтролю складається акт за участю представника станції (у відповідних випадках і митниці), а щодо зазначених тварин та птиці вживаються відповідні ветеринарно-санітарні заходи.

3. Перевезення інших вантажів, які підлягають ветеринарному контролю

3.1. За умовами цього підрозділу Правил перевозяться вантажі, зазначені в додатку 2.

3.2. На станціях навантаження, вивантаження та сортування сировини тваринного походження, у залежності від кількості вантажів, що приймаються, видаються, сортуються, виділяються окремі склади, ізольовані відділення на складах, ізольовані місця на складах або майданчиках з огороженням їх суцільною стіною висотою не нижче 2,5 м для тимчасового зберігання цих вантажів.

3.3. Для зважування та переміщення сировини тваринного походження всіх видів на станції виділяються окремі товарні ваги, настили на них та окремі візки.

Місця для приймання та зберігання сировини тваринного походження, ваги, настили та візки повинні періодично підлягати дезінфекції за вказівкою держветсанконтролю.

3.4. Люди, зайняті на завантаженні, вивантаженні та сортуванні дрібних відправок сировини тваринного походження, повинні працювати в захисному спецодязі. Використання цього спецодягу для роботи з іншими вантажами забороняється. Для зберігання вказаного спецодягу виділяються окремі шафи.

3.5. Забороняється перевезення разом в одному вагоні або контейнері: продуктів та харчової сировини тваринного походження (крім консервів) з іншими продуктами харчування (крім консервів у стандартній упаковці), технічною сировиною тваринного походження, кормами для тварин, фуражем, пилоутворювальними вантажами,

домашніми речами, тваринами, металевими виробами, фарбувальними, пахучими, випаровувальними речовинами та вантажами для побутових потреб;
 м'яса з рибою, молоком та молочними продуктами, яйцями та яєчними продуктами;
 охолодженого та остиглого м'яса з м'ясокопченостями;
 риби та рибопродуктів з іншими видами вантажів;
 свіжої та замороженої риби з копченою, в'яленою, солоною, маринованою тощо;
 мокросолоної шкіряної та хутрової сировини з іншою технічною сировиною тваринного походження.

3.6. Шкіряна та хутрова сировина в прісносухому, сухосолоному та мокросолоному стані приймається до перевезення як вагонними, так і дрібними відправками в кипах (пачках), перев'язаних хрестоподібно міцними мотузками. Мокросолона сировина також може перевозитися у бочках та ящиках, які не протікають, а прісносуха та сухосолона - у твердій або м'якій тарі.

Кожна пачка мокросолоної сировини має бути загорнута в шкіру шерстю або міздрею назовні. Великі сухі шкіри можуть перевозитися складеними вдвоє по довжині або згорнуті без перев'язування мотузками.

3.7. Забороняється перевезення залізницею шкіряної та хутрової сировини навалом без упакування та в замороженому стані.

3.8. У ветеринарних свідоцтвах на шкіряну, хутрову сировину та хутро, які підлягають дослідженню на сибірку, повинно бути відмічено, що при дослідженні вантажу на сибірку отримано негативний результат.

3.9. Без досліджень на сибірку за наявності клейма встановленої форми допускаються до перевезення шкіри коней, великої та дрібної рогатої худоби, ослів, лошаків, мулів, яків, верблюдів, оленів, лосів, диких кіз та снотоподібних собак, отриманих від забою цих тварин на м'ясокомбінатах, бойнях, забійних майданчиках та в інших місцях під наглядом держветсанконтролю, а також шкіри свиней забійного походження, шкіри каракулевих (смушкових) ягнят, кролів, собак, котів, зайців, ховрахів, тхорів, білок, лисиць та інших хутрових м'ясоїдних тварин. У ветеринарному свідоцтві в цих випадках зазначається, що дана партія шкіряної та хутрової сировини не підлягає дослідженню на сибірку.

Шкури свиней забійного походження, шкіри каракулевих ягнят, кролів, собак, котів, зайців, ховрахів, тхорів, білок, лисиць та інших хутрових тварин не клеймуються.

Шкури свиней невідомого походження підлягають клеймуванню після дослідження на сибірку.

3.10. Досліджені на сибірку шкіряна та хутрова сировина повинні мати клеймо лабораторії, яка проводила дослідження.

3.11. Перевезення технічної сировини тваринного походження дрібними відправками провадиться у відповідності до Правил перевезень вантажів дрібними відправками, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 20.08.2001 № 542 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10.09.2001 за № 797/5988. До перевезення у збірних вагонах в упакованому стані допускаються: шкіряна та хутрова сировина, хутро, вовна, щетина, волос, пір'я, пух, кишкова сировина, сечові міхури, роги, копита, столові і ковбасні кістки, міздря та обрізки шкіряної сировини.

3.12. Вовна, щетина, волос, пір'я та пух, які перевозяться вагонними відправками, повинні пред'являтися до перевезення упакованими в м'яку непроникну тару, а дрібними відправками - в ящиках або в щільній м'якій тарі.

У ветеринарних свідоцтвах на перевезення вовни зазначається: вовна мита чи не мита та яким способом вона промивалася - холодним чи гарячим. Кожна кипа вовни, що відправляється з вовномийок, повинна мати фабричне клеймо.

3.13. Кишки сухі та сечові міхури перевозяться в ящиках, корзинах або в кипах, загорнуті в щільну м'яку тару. Кишкова сировина сухосолона та мокросолона перевозиться в міцних бочках, що не протікають.

Кишки, пред'явлені до перевезення, повинні бути попередньо оброблені та ретельно очищені від внутрішнього вмісту.

Сухі кишки та сечові міхури можна перевозити також у багажних вагонах.

3.14. Роги, копита та кістки приймаються до перевезення тільки очищеними від м'яких частин та бруду, ретельно висушеними. Невисушені роги, копита та кістки до перевезення не приймаються.

Столові та ковбасні кістки, а також роги та копита дрібними відправками перевозяться у твердій тарі (ящики, бочки). Дозволяється перевозити роги, копита, кістки навалом без тари у власних та орендованих критих вагонах або контейнерах.

Кістки сирі, очищені від м'яких частин, у зимовий період при температурі вдень -5°C та нижче перевозяться у замороженому стані за умови згоди одержувача на таке перевезення. У цьому разі в накладній у графі "Заяви та відмітки відправника" відправник повинен зробити відмітку "Перевезення сирих кісток у замороженому стані з одержувачем погоджено".

У ветеринарних свідоцтвах на перевезення кісток зазначається їхнє походження (столові, ковбасні, польові).

Польові кістки та копита перед завантаженням обробляються освітленим розчином хлорного вапна та висушуються, про що зазначається у ветеринарному свідоцтві. Забороняється перевезення столових та ковбасних кісток разом з польовими, польових кісток дрібними відправками, завантаження у вагони та вивантаження з вагонів польових кісток, а також зберігання їх на станційних складах та майданчиках. Завантаження та вивантаження цього вантажу провадиться у місцях, указаних держветсанконтролем, безпосередньо з автотранспорту у вагони та з вагонів на автотранспорт.

3.15. Обрізки невичинених шкур перевозяться в сухому вигляді в мішках або в ящиках та коробках, перев'язаних мотузками.

3.16. Міздря у теплу пору року перевозиться в сухому стані в мішках або лантухах, а консервована вапняковим молоком - у бочках, що не протікають.

У холодну пору року при температурі нижче 0°C перевезення міздрі на найближчі клеєварні підприємства допускається у замороженому стані у формі твердих кусків тільки вагонними відправками в критих вагонах, при цьому відправник повинен посипати підлогу у вагонах негашеним вапном.

Перевезення обрізків шкур та міздрі дрібними відправками допускається тільки за умови упакування їх у бочки, що не протікають.

3.17. Перевезення сировини тваринного походження в контейнерах, за винятком хутрової сировини, яка не підлягає дослідженню на сибірку, забороняється.

3.18. Перевезення залізницею молока, молочних продуктів, сіна, зернофуражу та соломи здійснюється тільки за наявності ветеринарного свідоцтва, на якому працівниками держветсанконтролю ставляться штамп та відмітка про проведений контроль при завантаженні та вивантаженні.

3.19. Харчові сирі тваринні продукти, сировина тваринного походження та фураж, які перевозяться за кордон, підлягають обов'язковому ветеринарному огляду держветсанконтролем на станціях навантаження незалежно від кількості вантажу, який перевозиться.

Увезення з-за кордону та вивезення за кордон цих вантажів здійснюються через станції, де є пункти державного ветеринарно-санітарного контролю на державному кордоні та транспорті, згідно з Порядком пропуску вантажів.

При вивезенні вантажів за кордон на станції митного оформлення вантажу лікар держветсанконтролю видає замість ветеринарних свідоцтв (форми N 1 або N 2) ветеринарні сертифікати встановленого в Україні зразка, завірені номерною печаткою, особистим підписом та штампом "Експорт дозволено".

У разі вивезення підконтрольних вантажів до країн СНД митне оформлення здійснюється на підставі ветеринарного свідоцтва встановленого зразка, яке також завіряється

номерною печаткою, особистим підписом лікаря держветсанконтролю та штампом "Експорт дозволено".

При ввезенні вантажів в Україну лікар ветеринарної медицини пункту держветсанконтролю прикордонної станції ставить штамп "Вивантаження та митне оформлення під прикордонним держветсанконтролем", номерну гербову печатку, підпис та дату: на ветеринарному сертифікаті (при ввезенні з країн СНД на ветеринарному свідоцтві встановленого зразка), митних деклараціях, товаротранспортних накладних.

Після цього транспортний засіб з вантажем може рухатись територією України до місця призначення.

На станції митного оформлення вантажу лікар ветеринарної медицини після перевірки документів на вантажі, що експортуються з третіх країн (крім країн СНД), замість ветеринарних свідоцтв форми N 1 або N 2 виписує відповідні ветеринарні сертифікати в залежності від виду вантажу. На вантажі, підконтрольні службі державної ветеринарної медицини, які ввозяться з-за кордону, на супровідних документах після проведення ветеринарно-санітарного контролю лікар ветеринарної медицини пункту держветсанконтролю прикордонної станції ставить штамп "Вивантаження та митне оформлення під прикордонним держветсанконтролем", номерну гербову печатку й підпис. Після чого транспортний засіб з вантажем може рухатися територією України до місця призначення.

На станції призначення оформлення видачі вантажів провадиться лише за наявності ветеринарного свідоцтва (форми N 1 або N 2), яке видається лікарем ветеринарної медицини пункту держветсанконтролю замість ветсертифікатів країни-експортера (або ветсвідоцтв установленого зразка для країн СНД) та за умови дотримання Порядку пропуску вантажів.

У разі ввезення транзитних вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, лікар пункту держветсанконтролю прикордонної станції на супровідних документах ставить штамп "Транзит дозволено".

Забороняється відправлення вантажів, які прибули на прикордонну станцію і підлягають ветеринарно-санітарному контролю (експорт, транзит, імпорт), у разі відсутності відповідних ветеринарних документів або без відміток (штампів, печаток підпису) у них.

3.20. Вагони та контейнери після перевезення вантажів, підконтрольних ветеринарно-санітарному нагляду, повинні бути очищені, промиті та продезінфіковані засобами залізниці відповідно до ветеринарно-санітарних вимог за рахунок одержувачів. Контроль за проведенням ветеринарно-санітарної обробки вагонів та контейнерів здійснюється працівниками держветсанконтролю.

**Керівник Департаменту
розвитку та координації
транспортних систем**

ПОГОДЖЕНО:

**Головний державний
санітарний лікар України - перший
заступник Державного секретаря
Міністерства охорони здоров'я**

**Головний державний
інспектор ветеринарної
медицини України**

Додаток 1

до пункту 1.1 Правил перевезення тварин, птиці та інших вантажів, які підлягають державному ветеринарно-санітарному

ПЕРЕЛІК контролю
вантажів, які

допускаються до перевезення за наявності ветеринарного свідоцтва форми N 1

1. Тварини живі, включаючи зоопаркових, циркових, екзотичних, домашніх, лабораторних, диких, хутрових та морських звірів.
2. Птиця жива домашня та дика, добовий молодняк птиці.
3. Яйця інкубаційні (не харчові).
4. Бджоли, джмелі та люцернові бджоли-листорізи.
5. Раки, ракоподібні, молюски, жаби, кормові безхребетні та інші гідробіонти.
6. Ембріони та сперма тварин.
7. Запліднена ікра.

ПЕРЕЛІК Додаток 2
продуктів, харчової та до пункту 1.1 Правил перевезення тварин, птиці та інших
технічної сировини вантажів, які підлягають державному ветеринарно-санітарному
тваринного походження, контролю
які допускаються до

перевезення за наявності ветеринарного свідоцтва форми N 2

1. Харчова сировина тваринного походження:

- 1.1. М'ясо, м'ясопродукти в тушах, напівтушах, четвертинах, блоках від забою домашніх, диких і морських тварин, птиці та пернатої дичини.
- 1.2. Сирі продукти переробки м'яса (напівфабрикати).
- 1.3. Субпродукти тварин.
- 1.4. Шпик, жири нетоплені та топлені тваринного та рослинного походження.
- 1.5. Кров сушена та консервована.
- 1.6. Молоко та молочні продукти.
- 1.7. Риба жива, охолоджена та заморожена, філе рибне заморожене.
- 1.8. Мед, віск та інші продукти бджільництва.

2. Готові м'ясні, молочні та рибні продукти:

- 2.1. Сирокопчені, в'ялені, солоні, варені, варено-запечені, варено-копчені, напівкопчені та м'ясні продукти.
- 2.2. Ковбасні вироби.
- 2.3. Харчовий альбумін та желатин.
- 2.4. Консерви м'ясні, м'ясо-рослинні.
- 2.5. Сухе, консервоване молоко та молочні продукти, казеїн.
- 2.6. Сири тверді.
- 2.7. Масло вершкове.
- 2.8. Консерви молочні згущені.
- 2.9. Маргарин.
- 2.10. Рибопродукти та морепродукти (різного виду консервування: солоні, мариновані, холодного та гарячого копчення, в'ялені тощо), а також готові вироби з них, що пройшли термічну обробку.
- 2.11. Ікра рибна харчова.
- 2.12. Консерви рибні.

3. Яєчні продукти:

- 3.1. Яйця птиці продовольчі.
- 3.2. Яєчний порошок.
- 3.3. Меланж.
- 3.4. Яєчна маса для переробки.

4. Технічна сировина тваринного походження та корми:

- 4.1. Сирі шкури та шкіряна сировина.
- 4.2. Вовна.

- 4.3. Необроблена вовна, хутро, хутрова, овчинно-хутряна і смушкова сировина.
- 4.4. Пух, пір'я.
- 4.5. Волос, щетина, кінський волос.
- 4.6. Кишки, ендокринна та кишкова сировина.
- 4.7. Кров (крім сушеної та консервованої).
- 4.8. Кістки.
- 4.9. Інші види сировини (субпродукти нехарчові; рогокопитна сировина невироблена, роги, ратиці, копита, щетина, очоси; міздря та обрізки шкіряної сировини; технічні: альбумін, казеїн та желатин; жовч; сировина для біологічної промисловості; мисливські трофеї).
- 4.10. Кокони шовкопрядів.
- 4.11. Залози внутрішньої секреції тварин та їх виділення.
- 4.12. Інші органи сільськогосподарських тварин.
- 4.13. М'ясне, рибне, кров'яне та кісткове борошно.
- 4.14. Корми тваринного походження для тварин, у т. ч. для котів і собак (фуражне зерно, соєві боби, тапіока, шроти з арахісу та сої).
- 4.15. Премікси.
- 4.16. Кормові добавки для тварин (крім кухонної солі).
- 4.17. Продукти мікробіологічного синтезу кормового призначення.
- 4.18. Сухий, комбінований і живий корм тварин.
- 4.19. Сухий та консервований корм для домашніх тварин (собак, котів тощо) і хутрових звірів.
- 4.20. Інші корми для тварин, у т. ч. рослинного походження.
- 4.21. Фуражне зерно, комбікорми, сіно, силос, фураж, солома.
- 4.22. Макуха, шроти.
- 4.23. Коренебульбоплоди.
- 4.24. Гриби.
- 4.25. Вітамінні препарати.
- 4.26. Риб'ячий жир.
- 4.27. Мікробні і вірусні культури.
- 4.28. Ветеринарні лікарські та імунологічні засоби (препарати) і засоби, що застосовуються для штучного осіменіння тварин і трансплантації ембріонів, ензими, пробіотики, діагностикуми.
- 4.29. Пташиний послід (гній) з кормовою метою.
- 4.30. Колекції та предмети колекціонування із зоології, палеонтології та анатомії тварин.
- 4.31. Інші продукти, предмети і матеріали, які можуть бути носіями збудників заразних хвороб.

Перелік пунктів водопою Додаток 3
 тварин на залізницях до пункту 2.16 Правил перевезення тварин, птиці та інших
 України вантажів, які підлягають державному ветеринарно-санітарному
ДОНЕЦЬКА: контролю
 Дебальцеве-Сортувальне,
 Іловайськ, Ясинувата.

ЛЬВІВСЬКА:

Здолбунів, Клепарів, Ковель, Львів, Тернопіль, Чернівці, Чоп.

ОДЕСЬКА:

Знам'янка, імені Тараса Шевченка, Котовськ, Миколаїв, Одеса-Застава І.

ПІВДЕННА:

Куп'янськ-Сортувальний, Лозова, Основа, Полтава-Південна.

ПІВДЕННО-ЗАХІДНА:

Дарниця, Жмеринка, Козятин, Конотоп, Коростень.

ПРИДНІПРОВСЬКА:

Джанкой, Запоріжжя, Нижньодніпровськ-Вузол.